

صاحبي ، مديري ، محوري :

آبونه بدلي :
سٺه لکي ۱۰۰ غروش
آتي آيلني ۵۰ »
اوج آيلني ۲۵ »

مخمس

۱۳۳۸

اداره خانه-ي :
شهزاده باشنده (تعالی اسلام)
جمعیتی مرکز عمومی
مرکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه-ي
اسلامک نفعنه خادم مقالات
مع التشر قبول و درج اولونور

يازانك شخصتي دكل ، يازنك احمي
نظر دفته آلتير .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی و شمیریدك شهری
مجموعه اسلامیدر

كلن يازير دن شايان قبول كوردولنار تاريخ
صيراسيله درج اولونور .

في ۷ بوجوق غروش

۱۳۳۹ هجادی الاخره سنه مخصوص نسخه

عدد : ۸

مدير مباحث :

مخمس دینی و علمی : تعدد زوجات حقنه جناب بکه جواب - اسکیل محمد عاطف . غزالینک روح حقنه کی تلقیاتی -
آقسه کیلی احمد حمدی . نصرانیت علماسنک مسلمانلق حقنه حسن شهادتی . رضا .
مخمس تصوفی : تکیه لرك سبب انقراضی - طاهر المولوی . کلمات صوفیه . شیخ صفوت .
مخمس تاریخی : خاندان علم و معرفت - محمد عزت و محمد عارف . مستجابی زاده عصمت بك - سعاد المولوی . مدرس
یوسف افندی مرحوم - علی شوکت . تاریخ وفات . اسماعیل حق پاشا .
عالم اسلام : جاواده شیخ عبدالحیك مقامی - سعدی .
مخمس ادبی : غنی کشمیری و بعض ایانی - طاهر المولوی .
علاوه : هند ماصالری .

محل دینی و علمی :

جناب شهاب بکه برنجی جواب

[تعدد زوجات]

پیام صباحك ۷۵۸ نومرولی نسخه‌سنده جناب شهاب بک (یارینکی افکار اسلامیة) عنوانلی بر مقاله‌سنی او قودم .

ظاهری اعتباریله غایت لطیف و ادیبانه عرض اندام ایدن بو مقاله، روخنه نظرآ بک مخوف بر چهره عرض ایدیور ایدی .

کوکل ایستردی که جناب ادیبک قلمندن بویله معنویانجه معلول بر مقاله دکل، ساجه انتشارینی تریین ایدن روحاً مدوح، جسماً محبوب مقاله‌لر صدور ایدرک هر صنفجه کمال حرمتله او قونسون .

حقیقی دیانت اسلامیة اربابی آرزو ایدرلر که ماضیده شعشمه دار برمدیت فاضله‌نک یکانه عاملی، بقای موجودیتیزک مستقل بر استناد کاهی، استقبالده امید بقانک باشلیجه مدار و محوری و بتون عالم اسلامک جهت وحدتی اولان دین جلیل اسلام علیهنده ارثی سجایای اسلامیة ایله متصف بولملری لازم کلن انسال مسلمین طرفندن اطاله لسان ایدلمه سین، هیچ اولمازسه تأمین ایلدیکی منافع عالیة مادیة و مثوبات دنیوییه‌سنه نظرآ لایق اولدینی موقع حرمتده بولندیریلهرق آکا قارشی کفران نعمت اولماسین .

بو آرزویه بناء درکه جناب ادیبک بو مقاله‌سنی علمی طرزده تنقید و کندیلرنجه داعی شبهه تصور اولونان حقایق شرعیة‌نی ایضاح ایله بوبابده شکوک و شبهاته معروض قالمق احتمالی اولان دیانت اسلامیة اربابی مزلقه و مهلکه‌دن تخلیصه چالیشه جفم .

مقاله، محتویانی اعتباریله همان مخالف حقیقت و مغایر شریعت اولدیغندن فقره فقره جواب ویره جکم . بو مقدمه‌نی انظار قارئنه عرض ایتدکدن صوکرما مقصده مباشرت ایدیورم ؟

(۱) — درکار اولان اهمیت عظیمه‌سنه نظرآ اول

امرده (تعدد زوجة‌نک العاسی) فقره‌سنه دائر سوزلرینی رد و تنقید ایدلم : (فانکچوا و رباع) نص جلیلی ایله شارع اعظم تعالی و تقدس حضرت تبری صرف مقتضای حکمتی اولمق اوزره ازمنه، امکانه، ملل و اقوام تفریق ایتدکیزین تعدد زوجة‌نی مباح و مشروع قیلمشدر .

عصر سعادت رسالت پناهیده بر ذات دین اسلامه مشرف اولمش، آنکله برابر تحت نکاحنده بولان سکنر زوجة‌سی‌ده شرف اسلامی قبول ایتش ایدی . [۱] رسول اکرم افندیمر او ذاته خطاباً (آختر منهن اربعاً و فارق البواقی) قول شریفیله (قادیلر کدن دردینی زوجة اولمق اوزره اختیار ایدوب دیکر لرندن مفارقت ایله) دیه امر بویورمشلردر که بو امر عالی پیغمبری ایله عدد و مشروعک متهاسی درده منحصر قیلمش اولدینی بیان بیورلمشدر . ایشته نصوص جلیله مذکوره ایله زمان جاهلیتده دردن زیاده قادین آلمق عادتی طرف شارعدن رفع و الغایلدیش اولدی .

فقط شریعت مطهره اسلامیة تعدد زوجة‌نک مشروعیتده مهر، نفقه، کسوه، سکنی و بیتوتت دن عبارت اولان حقوق خمسةیه اقتدار ایله برابر حقوق مذکوردهنی ایفاده مساوات و عدالت رعایت ایلدینی شرط قیلمشدر . « غیر اختیاری اولدینی ایچون محبتده عدالت رعایتکار اولمق بالضروره شروط میساننده داخل اوله‌ماز . » بناء علیه تعدد زوجة آنجق حقوق مذکورده اجرایی عدالت و ایفای مساواته مقتدر اوله بیلنلر ایچون مشروع قیلنمشدر . (فان خفم ... فواحدة) نص مبینی مقتضاسنجه حقوق مذکوردهنی ایفاده عدالت رعایتکار اوله‌میهرق

[۱] نوفل بن معاویه‌نک بش ؛ قیس بن الحارث الاسدی و عبیدة الاسدی ایله غیلان بن سلمة الثقفی‌نک سکرر ، ابومسعود بن عبد یالیل الثقفی‌نک مسلمان اولدینی وقت تمام اون دانه منکوحه‌سی واردی . (محل)

الهی بشه ایرد کد انصکره چو جوق دو غور مقدن کسلد کبری
جهتله قابلیت زرعه لری عقامته محکوم اولیان ارککلر
زوجه لری سن مذ کوره کلد کد انصکره حیاتلری مدتجه
نسلدن محروم قیلمش اولور لر . بناء علیه اسباب معروضه
ایله تعدد زوجه نك تکثیر انسال ایچون یکانه طریق مستقیم
اولدینی تبیین ایتمش اولور .

ایشته بو صورتله دین مبین اسلام عائله ، عشیرت ،
قبیله ، قوم ، حکومتلرک تکثیر نفوسنی تأمین ایله ین تعدد
زوجه یی مشروع قیلمقله نوع بشره منافع عظیمه بخش
ایتمش اولویور .

شو حالده حکمت شرعیه نوع بشرک بقاسی مدتجه
تعدد زوجه نك انقاسنی ایجاب ایلدیکی کبی حکمت اجتماعیه
وسیاسیه ده تعدد زوجه نك القاسنی دکل ، استمرارینی
اقتضا ایدیور . زیرا لسان آثاریه فطرت و وقایع بزه
غایت مؤثر صورتده تبلیغ ایدیور که زمان زمان تحدث
ایتمکدن خالی قالمیان هرج و مرج ، حروب و قتال نتایجی
اوله رق ارککلر دائماً تناقص ایدوب قادیلر ایسه بویله
مهملکه یه معروض بولمقد قلرندن دائماً تکرر ایتمکه ارض
اوزرنده بر ارککلک حصه مصیبه یی یالکز بر دکل ،
« حواج ضروریه لری تدارک شرطیه » متعدد قادیلر در .
دها هنوز ایچندن چیقه مادینمز حرب عمومی کمال
دهشقی ایله بو حقیقتی ارباب ادرا که تفهیم ایتمکده ذی حیات
بر مثال تشکیل ایتیموری ؟

بو حقیقت قارشوشنده استشهاد ایدمک ایسته نیلن
ولادت ایستایستیق لری سراب کبی زائل اولوب کیتزمی ؟
« دیار اسلامده کثافت نفوسدن محرومیت » قضیه سی
دوغری ایسه تعدد زوجه نك مشروعیتیه دکل اوروپاده
صحی ، اقتصادی ، اجتماعی ، اخلاقی و سیاسی پک چوق
مضر و مهملک سببلره عطف ایدمک لازم کلمزی ؟

شوراجقده تعدد زوجه معتضلرینه بر سؤال ایراد
ایتمک ایسترم . تعدد زوجه یه قولاً اعتراض ایدنلرک قوللری

ایقاع ظلم و جور خوفنده بولنلر یالکز بر قادیلر تزوج
ونکاح ایتمک اوزره مأمور اولوب زیاده المقدن بمنوعدرلر .

شریعت مطهره اسلامیه بر قادیلرک حقوقنی ایفایه
مقتدر اوله میانلره زوجه واحده ایچون لازم کلن مهر ،
نقعه ، کسوه و سکنی کبی حواج ضروریه یی قازانجه یه قدر
(فحش حرام و ممنوع اولدیفندن) ریاضت و صوم ایله
تسکین شهوت ایتلرینی توصیه بیورمشدر .

بو صورتله دین مبین اسلام ، افراد مسلمیندن هر فردی
هیچ اولماز ایسه بر عائله تشکیل ایده جک درجه ده استحصال
ثروت مجبور قیلمش اولویور . دیمک اولویور که دین جلیل
اسلامک سائر احکام اجتماعیه و سیاسییه سیله بحق عمل
ایدمک شرطیه کرک نکاح و کرک تعدد زوجه کبی احکام
شرعیه اجتماعیاتک صلاح و انتظامنده ، ثروت عمومی نك
وسعت و انکشافنده پک مهم بر عامل اولق ماهیتی تشکیل
ایدیور .

تفصیلات معروضه ایله تعدد زوجه نك ماهیت شرعیه سی
توضیح اولوندقدن صوکر ا برارده حکمت شرعیه سندن
بحث ایتمک ایسترم : بقای نسل بشر ایچون نکاح معقول
و مطرود یکانه طریق اولدیفندن مشروع قیلندینی کبی عقلاً ،
عادتاً ، اجتماعاً و سیاستاً مطلوب و ملترم اولان تکثیر انسال
ایچون ده تعدد زوجه معقول و مطرود بر طریق اولمقله
اوده مشروع قیلمشدر .

برده دین مبین اسلامجه حیض ، نفاس حالده قادیلره
تقرب ممنوع اولدینی ایچون حیاتی بر زوجه یه منحصر
اولان بر ارککلک بر سه ظرفنده وسطی اوله رق یوز
یکرمی کون قدر بر مدتده معطلی اولوب تکثیر نفوسه
خدمت وظیفه سندن محروم اولسی لازمکلیر .

ارککلر دائماً زرع و تلقیحیه مقتدر اولوب قادیلرک
حال حمده قابل تلقیح بولونما لری ایسه دو قوز آی
ارککلری تکثیر انساله خادم اولمقدن منع ایدیور .
بولندن ناشقه علی العموم قادیلرک سنلری حدایسه یعنی

بو حکم شرعینک تبدیل والغاسی تکرار بر امر الاهی به متوقفدر .

حال بوکه رسالت پناه افندیمنزک ارتحالیه زمان وحی منقطع اولمشدر . بالذات پیغمبر دیشان افندیمنز بلاوحی نصوص قرآنیه ایله ثابت اولان حکم شرعی بی الغاصلاحیتی حائز دکل ایکن زمانمزده بو صلاحیتک کیمده بولوندیغی فرض اولونیور . خلیفه ده دنیسه اصلیده بولونمایان صلاحیت بالطبع وکیلنده ده بولوناماز . بناءً علیه بو کبی مقامات عالیده اراده خلیفه نک مشروعیتی صحیح اوله ماز .

علماء ومجتهدینده فرض اولنیورسه دین اسلامک رکن رکینی بولونان قرآن کریم ایله احادیث مشهوره واجماعه معارض اولان یرلرده اجتهاده مساع شرعی بولندیغندن تعدد زوجیه بی الغا خصوصنده واقع اوله جق رأی واجتهاد نظر شرعده هیچ بوجهله حائز قیمت دکلدی . وهم ده حقیقی بر عالم دین وبرمجتهد زماننک افکار واذواقه ملائم کلک ایچون تعدد زوجیه کبی احکام منصوصه بی تبدیل والغایه یلته ضر . چونکه مثلاً تعدد زوجیه حکم جلیلی الغا دینک قرآن کریمک حکم مذکور بی ناطق اولان آیت جلییه سیله بوبابده شرف ورود ایلمش اولان حدیث شریفلری قالدیر مق دیمکدر . بو نفسنده ممکن اولما قله برابر بویه امر خطیره محاسرت ایدنلر اوآندن اعتباراً اسلامیتله علاقه لر بی قطع ایتمش اولمغله مسلمانلرک دینلرینه ، معاملاتنه مداخله ایتمک حق وصلاحیتلری الغا واسقاط ایتمش اولورلر . مسلمانلر خریستیان دینه قاریشمق صلاحیتی حائز اولمدقلری کی آنلرده مسلمان دینه قاریشمق صلاحیتی طبیعی حائز اوله مازلر .

خلاصه دین اسلام نفسنده اتم واکمل وهر عصرده تکملات بشری کافل اصول واحکامی جامع اولدیغندن بشر طرفندن اصلاحه احتیاجدن مبرادر . آنک ایچون شجره شریعتی نه دست حکومت ونه دست علماء شریعت بودایاماز . چونکه هیچ بریسی بوصولحیتی حائز اولمدقدن

فعاللرینه موافق اولمق ایچون حیاتلری بر قادینه منحصر اولمق لازم کلزمی ؟ حال بوکه متعدد قادینلر ایله مناسبات غیر مشروعیه بولمغله آنلرجه موده حکمنه کیرمی قوللری تکیذ یا تمیزی ؟ فعل ایله تکیذ یا یدیلن قولک نه درجه ده قیمت واهمیتی اوله بیلیر .

دینک اولوبورکه تعدد زوجیه قولاً اعتراض ایدنلر غیر مشروع اولمق تعدد فراشی قبول ایتمکده اصلاً تردد کوسر میورلر . بو خصوصده ده ایلری کیده رک تعدد زوجیه نک یرینه اقامه ایلدکاری فحش وسفاهته مترس کسوه سیله مدینت سوسی ویریورلر . حال بوکه تعدد زوجیه حقنده تعداد ایتمکده محاذیردن بشقه مقصد اصلی فوت اولور ، نسل بشر ضایع اولوب کیدیور ، نادراً وجوده کلن ذریت ده میراث کبی حقوق مشروعده دن ، شرف وحیثندن محروم قالیور . بو حاله سببت ویرن طائفه سفها عجباً بشریته ظلم واهانت ایتمش صایلمزلرمی ؟

آوروپالیر تثنی اعتقاد ، فحش تجویز... ایدیورلر دییه بز مسلمانلرده می بو ضلالت اعتقادیه ورزالت اجتماعیه بی بالتقلید قبول ایدلم ؟ بوکا موافق حقیقت دنیله بیلیری . بو درجه یه قدر آوروپالیرده تقلید دینزله قابل تألیفمیدر ؟

برده جناب شهاب بکه سؤال ایدیورم : دین اسلام حقنده عقیده سی نه در ؟ دین اسلامی بشر طرفدن موضوع می اعتقاد ایدیور ؟

خایر ، خایر . دین اسلام الاهی در . واضح حقیقیسی آنحق خالق تعالی حضرتلریدر . پیغمبران عظام حضراتی یالکنز واسطه تبلیغ اولوب وضع وتأسیسنده مدخلدار دکلدلرلر .

قرآن کریم نظماً ومعناً کلام اللهدر . آنده بشرک صنع وتائیری یوقدر .

شارع اعظم تعالی وتقدس حضرتلری فرقان مجیدی ایله تعدد زوجیه بی مباح ومشروع قلمشدر . شو حالده

جناب غوث اعظم جلی حضرت بلینک قصیدہ
عینہ لرنده کی آیات آتیہ ده بو خصوصده غزالی کبی
دوشوند کیری کوسبتیر ؛ جناب غوث اعظم شویله
دیور :

« وفی فیہ من روحی نفخت کناية * هل الروح الا عینہ منازع »
« ونزہ عن حکم الحلول فالله * سوی والی توحیدہ الامر راجع »
« فیا احدی الذات فی عین کثرة * ویامو جد الاشیاء ذاتک شایع »

ترجمہ سی :

« اوکا روحدن نفخ ایتدم بیورولماسی کنسایه در ؛
روح اونک عینی دکل می در ؟ ای منازع ! لکن حق
حلولدن تنزیه ایت ؟ زیرا اونک سواسی ، یعنی اوکا قارشی
باشتقه بذاتہ موجود یوقدر ؛ وهرشی اونک توحیدینہ
راجع در . ای کثرتده احدی الذات اولان مولا ! ای
موجد اشیا ! ذاتک شایع در ؛ سندن غیری موجود حقیقی
یوقدر . »

شمدی شو راجقده برآز توقف ایدہلم : غزالینک
فکری تحلیل ایدیلنجہ نتیجہ اولہرق کور یورزکہ : مشارالیه
روحک بدنہ تعلق ایتمی اعتباریله وحدت شخصہ سی ،
علی الاطلاق روحک احدیت ذاتیہ سی اثبات ایدیور .
روح ، تغیری ، محو والعدمی قابل دکل در ؛ بدنہ تعلق
مناسبتیله بر نوع استحاله کور یورسده بو ، روحک
ماہیتده بر تغیر اولدینی معناسنی اشراپ ایتمز . آنجق
بو تعلق واسطہ سیلہ برطاقم اوصاف وملکات قازانیور
وبونلرہ تعین وتشخص ایدیور .

مع مافیہ اعتراف اولونمیدرکہ : غزالینک بو بیاناتی ده
بو بحثده حلی مطلوب اولان بر طاقم مسائل مہمیہ
- کجای - حل ایدہمیور . بر کرہ روحک حقیقی ، کنہی ،
ماہیتی حقندہ ہرکسک آکلایہ بیلہ جکی صورتده بر فکر
وبرہمیور ؛ نہایت « امر ربانی » ، یعنی عالم خلقدن
اولمایوب عالم امردن اولدیغنی سویلہ مککہ اونی عالم امرہ
ارجاع ایدیور .

بشقہ بوکا قدر تیری ده کفایت ایتمز . شوقدروارکہ مقتضای
شریعتلہ عمل ایتمیہ بیلیرلرسده ده بونک نتائج ضروریہ سی
اولان مضار ومفاسد دنیویہ ده دوچار ومجازات اخرویہ سنہ
کرفتار اولہ جقلرینہ شہہ ایدیلہ من .

اسکلی
محمد عاطف

غزالینک روح حقندہ کی تلقیاتی

مابعد :

روح ، بدنہ تعلق اعتباریله وحدت شخصہ سی مالک در .
چونکہ بدنہ تعلق حالندہ برطاقم اوصاف مختلفہ قازانہ رق
بو اوصافک مغایرتی سبیلہ روحده بر خصوصیت پیدا
اولیور ؛ بوندن طولانی قبل التعلق واحد ایکن تکثر
ایتمش اولیور ؛ بعد مفارقة الابدان باقی قالماسی بدنہ حال
تعلقندہ قازانمش اولدینی اوصاف ونعوت ایلہ در .

روح ، نور الہی در ؛ فقط اللہدن جزؤ دکل در ؛
ضیای شمسک عکس ایلہدیکی دیواری تنویر ایتدیکی
کبی ، روح استعداد قبولہ مظہر اولان مادہ عضویہ سی
اوصورتلہ تنویر واحیا ایدر . کونشک ضیای دیوارہ
عکس ایتمکہ تجزی وانقسام ایتمش صایلمادینی کبی ،
کونشک ضیای ده کونش لفظنک تمامیتنی افادہ ایتمز ؛ عینی
زمانده دیوارہ حلول ایتمشده صایلماز . بونکہ برابر
لایتہای دیوارلرہ عکس ایدہجک اولان نور شمسک
عینی در . نور ، دیوارلرک کثرتہ رعماعین نوردر . واحددر .
ماہیتی بر در شوقدرکہ دیوارلرک استعدادینہ کورہ بر تظاہرہ
مالکدر . کثرت وشخصیت بو اعتبار ایلہ در ؛ یعنی دیوارلرک
عددنچہ شخصیتلرہ انقسام ایدیور . ایشته روحده تمامیلہ
بویلہ در . ماہیت ذاتیہ سی اعتباریله متحددر ؛ عینی زمانده
ماہیت ذاتیہ سی اعتباریله مخلوق وحادثده دکل در ؛ فقط
بربدنی احیایتمک ، بر بدنہ تعلق ایلہ مک اعتباریله زمان ایلہ
مقید وحادثدر . . .